

L'estabilitat de l'ocupació millora a Espanya

Atesa la notable reducció que ha registrat la taxa de temporalitat en els últims anys, de forma generalitzada per sectors, per grups d'edat o per regions, es podria afirmar que la reforma laboral aprovada al desembre del 2021 ha aconseguit un dels seus principals objectius. En aquest sentit, del total d'afiliats al Règim General al final del 2024, el 12,7% eren temporals, xifra que contrasta amb el 29,7% en la mitjana del 2014-2019.¹ Això s'ha traduït en una major estabilitat de l'ocupació? Com veurem tot seguit, també en aquest aspecte hem assistit a una millora, tot i que de menor intensitat que la que es dedueix a partir de la caiguda de la taxa de temporalitat.²

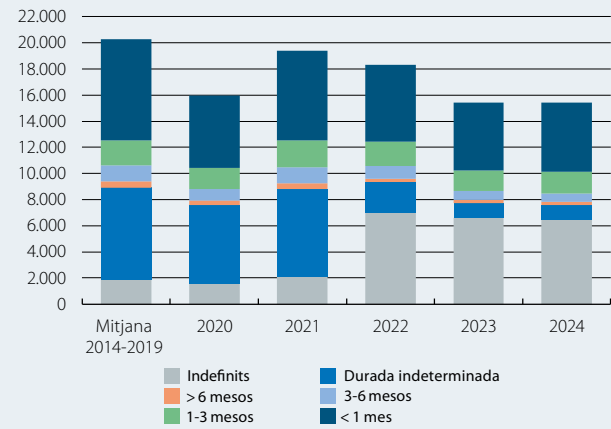
Atès que la reforma laboral ha desincentivat la contractació temporal i ha incrementat el pes dels contractes indefinits, s'ha produït una caiguda significativa del nombre de contractes que se signen. Així, els contractes registrats han passat d'una mitjana anual propera als 20,3 milions abans de la pandèmia (2014-2019) a 15,4 milions el 2024 (vegeu el primer gràfic). En conseqüència, s'ha produït una caiguda de l'índex de rotació (quocient entre el nombre de contractes signats i el nombre de persones contractades en el període), que ha passat d'una mitjana mensual d'1,37 el 2014-2019 a 1,22 el 2024 (vegeu el segon gràfic).

El fet que se signin menys contractes per substituir els temporals que arriben al seu final es tradueix, de manera automàtica, en un menor volum d'altres i de baixes a la Seguretat Social. L'evolució de les altes i de les baixes és un indicador que ens aproxima la major o menor estabilitat de l'ocupació. En aquest sentit, per veure el comportament de la rotació al mercat laboral, ens podem fixar en la ràtio de la suma d'altres i de baixes de cada mes sobre el volum total d'afiliats (treballadors assalariats inscrits en el Règim General): aquesta ràtio ens mostra la intensitat dels fluxos d'entrada i de sortida del mercat laboral en relació amb el volum d'ocupació.

Com s'observa al tercer gràfic, aquesta taxa de rotació s'ha reduït en els últims anys, des d'una mitjana de l'1,30% el 2014-2019 (és a dir, de cada 100 treballadors, 1,30 es donaven d'alta o de baixa mensualment) fins a l'1,10% el 2024. No obstant això, aquest bon resultat va acompanyat d'una major rotació, tant entre els treballadors temporals (del 3,84% al 4,32%) com, en especial, entre els indefinits, la taxa dels quals, tot i mantenir-se en nivells baixos, ha passat del 0,25% al 0,67%. Només s'ha reduït la

1. Per a més detalls, vegeu el Focus «On s'ha concentrat la caiguda de la taxa de temporalitat?», a l'IM06/2024.
 2. Vegeu FEDEA (2023), «Reforming dual labor markets: "empirical" or "contractual" temporary rates?», Estudis sobre l'Economia Espanyola, número 2023-36.

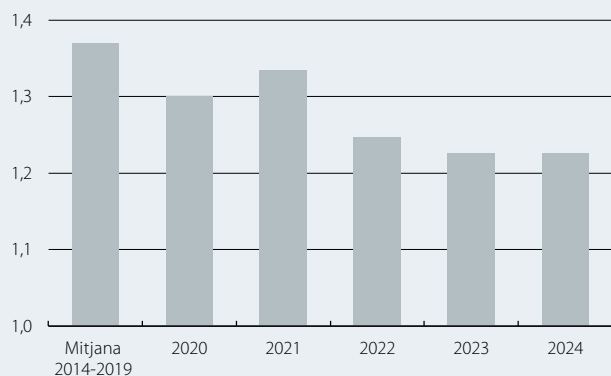
Espanya: contractes registrats per durada (Milers)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Ministeri de Treball i Economia Social.

Espanya: taxa de rotació mitjana mensual dels contractes

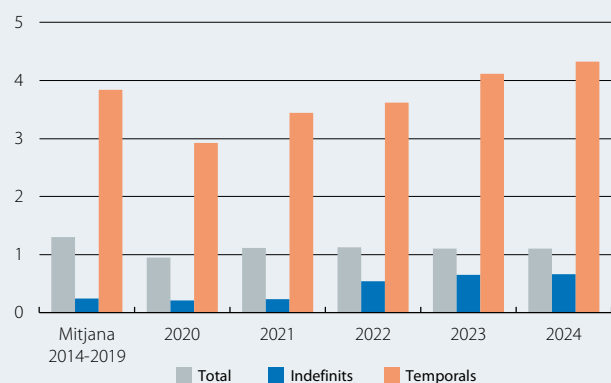
Contractes registrats sobre persones contractades en el període (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Ministeri de Treball i Economia Social.

Espanya: taxa de rotació mensual laboral dels assalariats

Suma d'altres i de baixes sobre afiliats (%)

Nota: Mitjana de les ràtios mensuals.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

rotació, del 0,47% al 0,40%, entre la resta de treballadors, que inclouen cuidadors no professionals, funcionaris o aquells que tenen contracte de formació o de pràctiques.

Un altre indicador que mostra la major estabilitat al mercat laboral és la taxa de supervivència dels contractes un any després de la seva signatura. A partir de dades de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL),³ es desprèn que el 16% dels contractes signats al març del 2022 segueien en vigor un any després, en relació amb l'11% en el cas dels contractes signats en el mateix mes del 2017 i del 2018. En canvi, la supervivència en el cas dels contractes indefinits, exclosos els fixos discontinus, es redueix del 52,5% al 48%, la qual cosa vindria a confirmar que una part de la inestabilitat inherent als contractes temporals s'ha traslladat als contractes indefinits.

En la mateixa línia, els fluxos de l'EPA mostren una caiguda notable dels ocupats que passen a situació d'aturats en el següent trimestre. En relació amb una mitjana trimestral del 3,9% en el període 2014-2019, s'ha baixat al 2,9% el 2024, un percentatge que encara es troba per damunt de la mitjana europea (l'1,3%).

En definitiva, l'estabilitat de l'ocupació, en termes agregats, ha millorat en els últims anys, i ho ha fet malgrat que, per tipus de contracte, la rotació ha augmentat en cadascun d'ells. El que ha dominat és l'efecte composició en haver guanyat pes els contractes indefinits amb menys rotació.

Nuria Bustamante i Sergio Díaz

3. L'MCVL recull informació individual anonimitzada, procedent de les bases de dades de la Seguretat Social i d'altres dades del Padró Continu Municipal (INE) i del resum anual de retencions i d'ingressos a compte de l'IRPF (AEAT), sobre les relacions amb la Seguretat Social d'una àmplia mostra d'afiliats i de pensionistes (1,32 milions en l'última edició del 2023). Es disposa d'informació sobre les dates d'alta i de baixa de cada afiliació entre el gener del 2017 i el març del 2023. Per a més informació, vegeu Banc d'Espanya (2024), «El comportamiento reciente de la tasa de temporalidad y de otros indicadores que aproximan el grado de estabilidad del empleo», Requadre 3.1, *Informe Anual 2023*.